

EUPL

European Union Public Licence

v.1.1

Pokyny pro uživatele a vývojáře

Tyto pokyny připravilo konsorcium OSOR:

Autor:

Patrice-Emmanuel Schmitz

Vyloučení odpovědnosti

Názory vyjádřené v tomto dokumentu jsou výhradně názory autorů a za žádných okolností je nelze vykládat jako oficiální postoj Evropské komise.

Evropská komise neručí za správnost informací uvedených v této studii a nepřijímá žádnou odpovědnost za jakékoli jejich použití. Žádná zmínka v tomto dokumentu o konkrétních produktech, specifikacích, procesech nebo službách prostřednictvím obchodního názvu, ochranné známky, výrobce nebo jiným způsobem nutně neznamená, ani z ní nevyplývá, že je Evropská komise podporuje, doporučuje nebo upřednostňuje.

V nutných případech věnovali autoři veškerou péči získání povolení použít všechny části rukopisů, včetně ilustrací, map a grafů, na které se již vztahují práva duševního vlastnictví, od držitele (držitelů) těchto práv nebo jeho (jejich) právního zástupce.

Autorská práva:

Na tuto zprávu se vztahují autorská práva © Evropské společenství 2007 a 2009.

Rozmnožování je povoleno s uvedením zdroje, mimo komerční účely.

Obsah

1.	K ČEMU TYTO POKYNY SLOUŽÍ?	1
2.	KOMU JSOU TYTO POKYNY URČENY?	2
3.	POUŽÍVÁNÍ SOFTWARE, NA NĚJŽ SE VZTAHUJE LICENCE EUPL	3
3.1.	VYSVĚTLENÍ ZÁSAD UDĚLOVÁNÍ LICENCÍ	3
3.2.	VYSVĚTLENÍ ZÁSAD SOFTWARE F/OSS	3
3.3.	POUŽÍVÁNÍ KÓDU, NA KTERÝ SE VZTAHUJE LICENCE EUPL: VAŠE PRÁVA A ZÁVAZKY	5
3.3.1	<i>Vaše práva jsou vymezena v článku 2 licence EUPL:</i>	5
3.3.2	<i>Vaše závazky jsou vymezeny v článcích 5 a 6 licence EUPL:</i>	5
3.4.	CO MŮŽETE OČEKÁVAT OD SOFTWARE, NA KTERÝ SE VZTAHUJE LICENCE EUPL?	9
3.5.	ZÁRUKY, ODPOVĚDNOST, ROZHODNÉ PRÁVO	10
3.6.	DALŠÍ VÝVOJ A POUŽITÍ S JINÝM SOFTWAREM	11
3.7.	LZE UPRAVOVAT LICENCI EUPL?	11
4.	VYDÁNÍ VLASTNÍHO SOFTWARE S LICENCÍ EUPL	12
4.1	NEZBYTNÉ PŘEDPOKLADY	12
4.2	KONTROLA VLASTNICTVÍ A PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ K VLASTNÍMU SOFTWARE	12
4.3	POUŽITÍ ZÁSAD F/OSS (BUDOVÁNÍ KOMUNITY)	13
4.4	PROČ JE LICENCE DŮLEŽITÁ?	13
4.5	ROZHODNUTÍ ZVEŘEJNIT SOFTWARE S LICENCÍ F/OSS	14
4.6	ROZHODNUTÍ ZVOLIT LICENCI EUPL	14
4.7	O LICENCI SE MUSÍTE ZMÍNIT VE ZDROJOVÉM KÓDU	14
4.8	OSVĚDČENÉ POSTUPY „UZAVÍRÁNÍ“ SMLUV PODLE LICENCE EUPL	16
4.9	NENÍ TŘEBA EVIDOVAT SOUHLAS NABÝVATELE LICENCE	16
4.10	ÚLOŽIŠTĚ, KDE MÁ BÝT K DISPOZICI ZDROJOVÝ KÓD	17
4.11	JAK A KDE OZNÁMIT SVÉ ROZHODNUTÍ?	17
5.	VÝVOJ NEBO INTEGRACE SOFTWARE S LICENCÍ EUPL	18
5.1	ZÁSADY VÝVOJE SOFTWARE F/OSS	18
5.2	JAK VÁM LICENCE EUPL UMOŽŇUJE INTEGROVAT A KOMBINOVAT SOFTWARE	18
5.3	PROČ JE INTEGRACE UŽITEČNÁ A PROČ JI LICENCE MOHOU OMEZOVAT	18
5.4	SPECIFICKÉ OTÁZKY LICENCE EUPL	19
5.5	SLUČITELNOST S JINÝMI LICENCEMI	19
5.6	KOMBINOVÁNÍ DĚL S RŮZNÝMI LICENCEMI	20
5.7	ÚČINEK USTANOVENÍ O SLUČITELNOSTI V LICENCI EUPL NA LICENČNÍ PODMÍNKY JINÝCH DĚL	21
6.	NOVÉ VERZE LICENCE EUPL	22
7.	ZÁVĚRY	23

JAK POUŽÍVAT LICENCI EUPL?

Pokyny pro uživatele a vývojáře

1. K čemu tyto pokyny slouží?

Z těchto praktických pokynů získáte informace o tom:

- jak používat software šířený podle „veřejné licence Evropské unie“ (EURL) nejnovější verze v.1.1 a
- jak tuto licenci používat pro šíření svého vlastního softwaru.

Pomohou vám zodpovědět otázku „Co je EURL?“, ale především se věnují tomu, nakolik může být tato licence užitečná pro vás jako majitele softwaru, autora (poskytovatele licence) nebo uživatele.

Sdílení softwaru, což je základní zásada „svobodného softwaru neboli softwaru s otevřeným zdrojovým kódem“ (F/OSS), je jedním z nejúčinnějších způsobů, jak rozšířit používání softwaru, zvýšit jeho kvalitu (protože ostatní vývojáři mají možnost kontrolovat, vylepšovat nebo rozšiřovat jeho funkce) a uspořádat náklady tím, že se nemusí vynalézat již vynalezené.

Takovéto sdílení jednomyslně doporučili evropští ministři odpovědní za politiku v oblasti elektronické správy orgánům veřejné správy.¹

Prohlášení ministrů jednomyslně schválené dne 24. listopadu 2005 v Manchesteru ve Spojeném království
(<http://archive.cabinetoffice.gov.uk/egov2005conference/documents/proceedings/pdf/051124declaration.pdf>).

Když ovšem nějaký autor vytvoří software, vytvoří také vlastnictví. Pokud je autor zaměstnancem nebo úředníkem orgánu veřejné správy, vytvořený software bude pravděpodobně vlastnit tento orgán. Je-li autor smluvním dodavatelem orgánu veřejné správy, plné vlastnictví včetně výkonu všech práv souvisejících s autorským právem bude tomuto orgánu nejspíš zajišťovat smlouva o poskytování služeb (tento bod je třeba zkontrolovat v každé konkrétní smlouvě o poskytování služeb mezi daným orgánem a jeho dodavatelem softwaru). Počítačový software je chráněn autorským právem. To dává majiteli díla určitá práva k tomuto dílu a ostatním zakazuje toto dílo používat a upravovat jako své vlastní – bez zvláštního povolení neboli „licence“.

Aby Evropská komise usnadnila sdílení, opětovné využívání a zdokonalování softwaru, vytvořila licenci EURL, jejímž cílem je chránit zájmy jak autorů (zachováním jejich autorských práv a znemožněním toho, aby si jejich dílo mohly přivlastňovat třetí strany), tak uživatelů (tím, že získají všechna práva spojená s licencemi F/OSS, tj. právo na používání, upravování a další šíření).

Vytvoření licence EURL je výsledkem jedinečného procesu. Žádný jiný veřejný orgán velikosti Evropské komise totiž dosud nikdy nezveřejnil licenci F/OSS ani se nerozhodl licenci F/OSS soustavně používat. Licence vznikla po třech letech studia a analýz několika stávajících licencí F/OSS. Tyto analýzy ukázaly, že stále existují požadavky, které stávající licence nesplňují. Byly vypracovány tři právní posudky. Evropská komise také zorganizovala

veřejné fórum a mezinárodní právníckou konferenci. Licenci EUPL verze v.1.0 Evropská komise s konečnou platností schválila v lednu 2007 (v anglické, francouzské a německé verzi). Toto rozhodnutí Evropské komise i druhé rozhodnutí z ledna 2008 (schválení licence EUPL v.1.0 v dalších 19 evropských jazycích) a třetí rozhodnutí z ledna 2009 (některá zpřesnění znění licence ve všech jazykových verzích – EUPL v.1.1) byla motivována těmito důvody:

- Vzhledem k zásadě jazykové rozmanitosti, kterou uznává Listina základních práv Evropské unie, musela být licence EUPL právně platná ve všech úředních jazycích Evropské unie.
- Licence EUPL musela zohlednit specifickou a rozmanitou práva členských států a práva Společenství (autorskoprávní terminologie, informace, záruka,

odpovědnost, rozhodné právo a soudní příslušnost).

- Bylo třeba vyřešit otázky návazné slučitelnosti licence EUPL s jinými nejdůležitějšími licencemi.

Licence EUPL je „právní nástroj“, který k šíření softwaru již používá Evropská komise a který může používat i mnoho jiných poskytovatelů softwaru, včetně orgánů veřejné správy členských států Evropské unie.

Účelem těchto pokynů je nabídnout vám – v závislosti na vaší roli – vysvětlení a konkrétní odpovědi na otázky, které mohou vyvstat při používání licence EUPL k šíření softwaru nebo k používání softwaru, na který se vaše licence EUPL vztahuje.

2. Komu jsou tyto pokyny určeny?

Pokyny jsou určeny každému, kdo:

- chce používat software, který byl vydán s licencí EUPL;
- vlastní práva k softwaru a zvažuje, že si pro jeho šíření zvolí licenci EUPL;
- začíná vyvíjet software, do kterého případně začlení software, na nějž se vztahuje licence EUPL, a výsledný produkt chce vydat s licencí EUPL nebo jinou licencí F/OSS.

Cílovou skupinou pokynů jsou tyto zúčastněné subjekty:

- útvary Evropské komise, které se rozhodnou, že software, který vlastní, budou šířit s licencí F/OSS;
- veřejné orgány, které se rozhodnou, že licenci EUPL použijí k šíření svého

vlastního softwaru jako softwaru F/OSS;

- všechny další subjekty, které chtějí šířit svá díla pomocí licence EUPL, včetně podniků v soukromém sektoru a jednotlivých autorů. Přestože je licence EUPL zvláště přizpůsobena evropskému právnímu rámci, používat ji mohou i autoři ze zemí mimo Evropskou unii;
- všichni vývojáři nebo uživatelé (organizace i fyzické osoby), kteří jsou potenciálními uživateli díla, na něž se vztahuje licence EUPL.

3. Používání softwaru, na nějž se vztahuje licence EUPL

3.1. Vysvětlení zásad udělování licencí

Když někdo vytvoří software, výsledné duševní vlastnictví je chráněno autorským právem stejně jako literární nebo umělecké dílo.

Autorské právo dává majiteli díla určitá práva k dílu a stanoví právní omezení pro použití díla ostatními. Autorské právo původně vzniklo na ochranu psaných děl a může být užitečné zapamatovat si, že na počítačový software a s ním související materiály autorské právo pohlíží jako na druh literárního díla.

Z vlastnictví autorských práv k určitému dílu, ať jde o knihu nebo o software, vyplývá, že majitel, kterým je obvykle autor původního díla nebo jeho zaměstnavatel, rozhoduje, kdo může dílo kopírovat, upravovat a šířit. To může standardně činit pouze majitel práv. Na každého, kdo bez povolení kopíruje, mění nebo šíří dílo někoho

jiného, může být podána žaloba.

Majitel může ostatním povolení kopírovat, měnit či šířit dílo udělit prostřednictvím licence, jako je EUPL.

Taková licence (například EUPL) se považuje za smlouvu mezi **poskytovatelem licence** (autorem softwaru) a **nabyvatelem licence** (vámi jako uživatelem softwaru, který pak může software používat podle licenčních podmínek). Mějte na paměti, že pokud s licenčními podmínkami nesouhlasíte, obvykle nemáte právo software používat, kopírovat, měnit ani šířit. Pokud tak činíte bez vyjádření souhlasu s licenčními podmínkami, porušujete autorské právo.

3.2 Vysvětlení zásad softwaru F/OSS

Licence EUPL v.1.1 je licence svobodného softwaru / softwaru s otevřeným zdrojovým kódem (Free/Libre/Open Source Software, F/OSS). V březnu 2009 ji jako licenci typu „open source“ certifikovala iniciativa OSI (Open Source Initiative), protože splňuje podmínky definice OSD (Open Source Definition). Licence splňuje rovněž podmínky formulované nadací FSF (Free Software Foundation), které lze shrnout tak, že licence nabyvateli zajišťuje čtyři hlavní svobody:

- svobodu používat či spouštět software za jakýmkoli účelem pro libovolný počet uživatelů;
- svobodu získat zdrojový kód (s cílem studovat, jak software funguje);
- svobodu software sdílet, tj. dále šířit kopie softwaru;
- svobodu upravovat, přizpůsobovat a vylepšovat software podle konkrétních potřeb a tyto úpravy sdílet.

Organizace Open Source Initiative (OSI) (viz: www.opensource.org/docs/definition.php) formulovala deset zásad OSD, které musí splňovat každá licence typu „open source“:

Svoboda dalšího šíření

„Licence nikoho neomezuje v prodeji ani rozdávání softwaru jako součásti souhrnné softwarové distribuce, která obsahuje programy

z několika různých zdrojů. Licence za takový prodej nevyžaduje licenční ani jiný poplatek.“

Sdělování zdrojového kódu

„Program musí zahrnovat zdrojový kód a musí být umožněno jeho šíření jak ve formě zdrojového kódu, tak v kompilované formě. Pokud některá forma produktu není šířena se zdrojovým kódem, musí existovat dobře propagovaný způsob získání zdrojového kódu za cenu nepřevyšující přiměřené náklady na pořízení kopie, nejlépe bezplatným stažením z internetu. Zdrojový kód musí mít formu upřednostňovanou programátory pro účely upravování programu. Úmyslně zatemněný zdrojový kód není povolen. Přejícné formy, jako je výstup preprocesoru nebo překladače, nejsou povoleny.“

Povolení vytvářet a šířit odvozená díla

„Licence musí povolovat úpravy a odvozená díla a musí povolovat, aby byly šířeny za stejných podmínek, jako jsou podmínky licence původního softwaru.“

Pravidlo o integritě autora zdrojového kódu

„Licence může omezovat šíření zdrojového kódu v upravené formě pouze v případě, že povoluje šíření opravných souborů (patch files) spolu se zdrojovým kódem za účelem úpravy programu při jeho sestavení. Licence musí výslovně povolovat šíření softwaru sestaveného z upraveného zdrojového kódu. Licence může vyžadovat, aby odvozená díla měla jiný název nebo číslo verze než původní software.“

Jde o to, že podporovat mnohá vylepšení je sice dobré, ale uživatelé mají právo vědět, kdo je odpovědný za software, který používají. Autoři a poskytovatelé servisní podpory pak mají naopak právo vědět, jaký produkt mají podporovat, a právo chránit svou pověst. Licence tak může ukládat povinnost, aby byly změny nebo vylepšení odlišeny od původního produktu.

Zákaz diskriminace osob a skupin

„Licence nesmí diskriminovat žádnou osobu ani skupinu osob.“

Některé země mohou u určitých druhů softwaru uplatňovat vývozní omezení (embarga). Tato omezení však nesmějí být součástí samotné

licence.

Zákaz diskriminace oblastí činnosti

„Licence nesmí nikoho omezovat v používání programu v některé konkrétní oblasti činnosti. Nesmí například omezovat použití programu při podnikání (komerční využití) nebo pro genetický výzkum.“

Zákaz „dodatečných“ omezení ohledně šíření licencí

„Práva spojená s programem se musí vztahovat na všechny strany, mezi něž je program dále šířen, aniž by tyto strany potřebovaly dodatečnou licenci.“

Cílem je zakázat uzavírání softwaru nepřímými prostředky, jako je povinná dohoda o mlčenlivosti.

Licence nesmí být specifická pro určitý produkt

„Práva spojená s programem nesmějí záviset na tom, zda je program součástí určité softwarové distribuce. Pokud je program z takové distribuce vyjmut a používán nebo šířen v souladu s podmínkami své licence, potom by všechny strany mezi něž je program dále šířen, měly mít práva stejná jako práva udělovaná ve spojení s původní softwarovou distribucí.“

Licence nesmí omezovat jiný software

„Licence nesmí stanovovat omezení pro jiný software, který je šířen spolu se softwarem, na který se vztahuje. Licence například nesmí vyžadovat, aby všechny ostatní programy šířené na stejném médiu byly softwarem s otevřeným zdrojovým kódem.“

Licence musí být technologicky neutrální

„Žádné ustanovení licence nesmí být založeno na nějaké konkrétní technologii nebo druhu rozhraní.“

Internet v současnosti není jediným kanálem pro šíření softwaru (existují i další, např. disky CD-ROM, protokol FTP atd.). V budoucnosti mohou existovat i další kanály (které ještě nebyly vynalezeny), a licence tedy nemůže být spojena s žádnou konkrétní technologií ani žádnou technologií vylučovat.

3.3 Používání kódu, na který se vztahuje licence EUPL: vaše práva a závazky

3.3.1 *Vaše práva jsou vymezena v článku 2 licence EUPL:*

Tím, že „obdržíte“ „dílo“ (software a/nebo dokumentaci), na něž se vztahuje licence EUPL, obdržíte řadu celosvětových, trvalých, bezúplatných a nevýhradních práv.

Slovem „**celosvětový**“ se rozumí, že vaše práva nejsou omezena zeměpisně: licencované dílo můžete používat v Evropě nebo mimo Evropu, případně prostřednictvím mezinárodní komunikační sítě.

Slovem „**trvalý**“ se rozumí, že vaše práva nejsou omezena časově: pokud nepřestanete dodržovat licenční podmínky, práva získáváte natrvalo. Poskytovatel licence licenci nezruší.

Slovem „**bezúplatný**“ se rozumí, že licenci jako takovou získáváte bezplatně. Existovat mohou volitelné poplatky za doplňkové služby, jako je podpora (konkrétní údržba).

Licence F/OSS, a konkrétně licence EUPL vám jako nabyvateli licence obecně umožňují:

- získat zdrojový kód z volně přístupného úložiště. Neuvádí se, že jde o „webové úložiště“ (protože licence je technologicky neutrální). Zveřejnění kódu na internetu nicméně odpovídá současným osvědčeným postupům;

3.3.2 *Vaše závazky jsou vymezeny v článcích 5 a 6 licence EUPL:*

Používání softwaru

Pokud jste jednoduše uživateli softwaru „tak, jak byl obdržen nebo stažen,“ neměníte zdrojový kód a používáte jej pro užitek vás samých nebo vaší organizace (stejného správního orgánu, stejné právnické osoby), aniž byste software šířili nebo sdělovali třetím stranám, nevztahují se na vás žádné zvláštní závazky ani omezení práv, která vám byla udělena.

Při používání softwaru se vyhnete veškerému neoprávněnému užití duševního vlastnictví

- používat dílo (tj. software) za jakýchkoli okolností a pro veškeré účely. To například znamená, že povoleno je jak soukromé, tak veřejné použití, jak neziskové použití, tak použití za účelem zisku;
- rozmnožovat dílo. Tím se miní pořizování kopií;
- upravovat původní dílo a vytvářet odvozená díla. To znamená, že můžete přizpůsobovat zdrojový kód svým konkrétním potřebám, začlenit software do širšího řešení nebo naopak z kódu vyjmout jen některé části, které pro vás mohou být užitečné;
- sdělovat dílo veřejnosti (tj. používat je prostřednictvím veřejné sítě nebo poskytovat služby založené na díle prostřednictvím internetu podle koncepce „software jako služba“);
- šířit dílo nebo jeho kopie. Jak je uvedeno výše, máte také právo šířit upravené verze díla nebo odvozená díla;
- půjčovat a pronajímat dílo nebo jeho kopie;
- poskytovat podlicence k dílu nebo jeho kopiím. To znamená, že budete dílo šířit podle podmínek licence (EUPL, v souladu s ustanovením o nezměnitelnosti podmínek – „copyleft clause“) a poskytovat podlicence udělující všechna práva, která jste v souladu s licencí EUPL získali, novým zúčastněným subjektům.

předchozích autorů, tj. názvů, log, ochranných známek pro výrobky a služby atd. Můžete například používat software „CIRCA“ (který poskytuje Evropská komise s licencí EUPL) ke sdílení informací se vzdálenými uživateli v rámci svých vlastních útvarů nebo projektu. Používání softwaru CIRCA vás však neopravňuje k používání názvu (nebo loga) Evropské komise pro reklamní účely ani k tvrzení, že Evropská komise vaši činnost podporuje, usnadňuje nebo sponzoruje.

Poskytování licencí k softwaru autorem původního díla

Jste-li první člověk, který rozhoduje o poskytnutí licence k dílu, („autor původního díla“ nebo první poskytovatel licence) musíte se postarat o to, abyste vlastnili autorská práva nebo je předem získali prostřednictvím licence (v poskytované licenci dáváte v tomto smyslu formální záruku).

Například pokud chce váš orgán veřejné správy poskytnout licenci k nějakému softwaru, ověřte si, že vývojáři tohoto softwaru jsou nebo byli zaměstnanci tohoto orgánu nebo jeho smluvními dodavateli (kteří pro něj pracovali na základě smlouvy o poskytování služeb, jež převádí všechna práva na tento orgán). Výše uvedená formální záruka (viz článek 6 licence EUPL) se poskytuje vložením výrazné doložky o autorských právech do softwarového kódu (s uvedením jména držitele autorských práv).

První poskytovatel licence může do díla zahrnout také konkrétní části softwarového kódu, k nimž získal práva na základě tzv. permissivní licence (bez ustanovení o nezměnitelnosti podmínek, například licence „New BSD“, „Apache 2.0“ či „MIT“), tj. licence, která povoluje další šíření licencovaného kódu prostřednictvím jiné licence, v tomto případě EUPL. V takovéto situaci si pečlivě přečtěte ustanovení dané „permissivní“ licence, zvláště ta, která se týká podmínek dalšího šíření a ochrany stávajících značek autorských práv.

Úpravy softwaru

Jestliže obdržíte software, na který se vztahuje licence EUPL, a z nějakého důvodu chcete upravit jeho zdrojový kód, musíte respektovat autorská práva autora původního díla (tj. Evropského společenství) a (případných) následných přispěvatelů, zejména pak všechny zmínky o těchto právech. Neodstraňujte proto žádné značky autorských práv obsažené ve zdrojovém kódu, s jehož pomocí své odvozené dílo vytváříte.

Pokud provedete nějaká vylepšení, jasné vyznačte začátek a konec těchto vylepšení, vložte datum provedení úpravy a svou vlastní značku autorských práv, která vás jasně identifikuje jako autora úpravy a majitele autorských práv k ní. Tyto kroky učiňte ihned po provedení úpravy, i když nemáte v úmyslu

software dále šířit (protože vaše organizace se může v budoucnosti rozhodnout jinak). Máte-li v plánu upravený nebo vylepšený software dále šířit, nezapomeňte, že licence EUPL (článek 6) vyžaduje od každého přispěvatele jednu formální záruku, totiž že vlastní autorská práva k vkládanému kódu nebo mu k němu byla udělena licence s povolením kód dále šířit.

Další šíření softwaru

Co se rozumí „šířením“?

Podle definic v licenci EUPL se *šířením* a/nebo *sdělováním* (veřejnosti) rozumí prodej, předání, zapůjčení, pronájem, šíření, sdělování, přenos nebo jiný způsob zpřístupnění kopií díla nebo zpřístupnění jeho podstatných funkcí, a to online nebo offline. Jde o velmi široké vymezení, které jde nad rámec pouhého poskytování „kopií“ softwaru. „Sdělování veřejnosti“ provádí například poskytovatel internetových služeb, který umožňuje uživatelům pracovat se softwarem online (v rámci koncepce „software jako služba“).

Znamená to, že závazky šířitele (zejména ohledně poskytnutí úložiště, ve kterém je zdrojový kód softwaru přístupný) musí plnit všichni poskytovatelé internetových služeb (ISP), i když jen využívají standardní komponenty F/OSS (na které se vztahuje licence EUPL) „tak, jak jsou“ (bez vytváření odvozených děl)? Nikoliv. To není cílem licence a vedlo by to jen ke zbytečné zátěži. Cílem je chránit práva všech uživatelů (a zejména autora původního díla a následných přispěvatelů), pokud ISP poskytují služby na základě odvozených děl, která nejsou šířena z žádného jiného úložiště a k nimž nikdo jiný neposkytuje licenci. Pouze v takovýchto případech musí ISP plnit závazky šířitele.

Jak postupovat při „šíření“

Pokud jde o další šíření softwaru mezi třetí strany, musíte vzít v úvahu dva závazky: závazek týkající se použití licence a závazek týkající se poskytnutí úložiště, ve kterém bude přístupný zdrojový kód softwaru.

a) Závazek týkající se licence

Jestliže šíříte kopie programu, k němuž vám byla

udělena licence EUPL, musíte tyto kopie vždy poskytovat v souladu s ustanoveními licence EUPL.

Pokud jste vytvořili odvozené dílo (tj. pokud jste

software upravili, přidali nové funkce, přeložili uživatelské rozhraní do jiného jazyka apod.) a toto nové dílo šíříte, musíte stejnou licenci EUPL (beze změn licenčních podmínek) použít rovněž pro celé odvozené dílo.

Obr. 1: Účinek ustanovení o nezměnitelnosti podmínek („copyleft clause“)

Licence EUPL obsahuje důležitou výjimku z výše uvedeného pravidla pro případy, kdy je povinné použití slučitelné copyleftové licence.

Softwarová licence se označuje jako „copyleftová“ (obsahující ustanovení o nezměnitelnosti podmínek), jestliže je další šíření původního kódu nebo výsledku sloučení tohoto kódu s jiným kódem možné pouze se stejnou nezměněnou licencí.

Nejužívanější copyleftovou licenci je GNU General Public Licence (GPLv.2).

Aby se zamezilo výlučnému přivlastnění softwaru, je licence EUPL podle svého článku 5 rovněž copyleftovou licencí.

Z hlediska EUPL existují tyto slučitelné copyleftové licence (k 1. únoru 2009):

- GNU General Public Licence (GPLv.2)
- Open Software Licence (OSL) v. 2.1 a/nebo v. 3.0

- Common Public Licence v. 1.0
- Eclipse Public Licence v. 1.0
- CeCILL v. 2.0

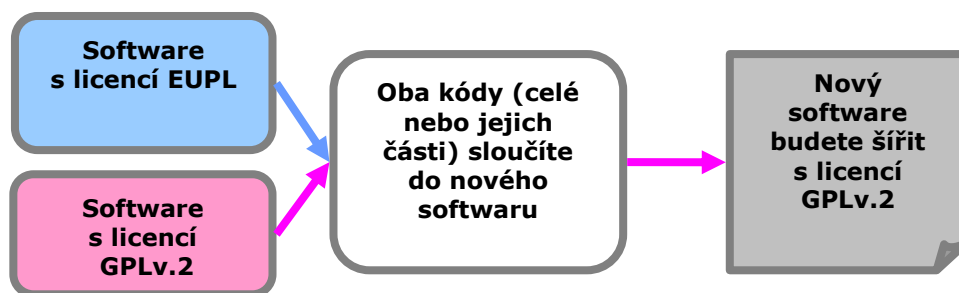
Co to znamená?

Dejme tomu, že jste sloučili dva softwarové kódy, přičemž:

- na první kód vám byla udělena licence EUPL;
- na druhý kód vám byla udělena jedna z výše uvedených slučitelných copyleftových licencí (například GPLv.2).

Pokud se rozhodnete odvozené dílo dále šířit, budete je šířit v souladu s ustanoveními licence GPLv.2. To je povinnost vyplývající z toho, že GPLv.2 je „copyleftová“ licence. Tento „konflikt licencí“ řeší EUPL tím, že vám dovoluje uvedenou povinnost splnit.

Obr. 2: Ustanovení o slučitelnosti

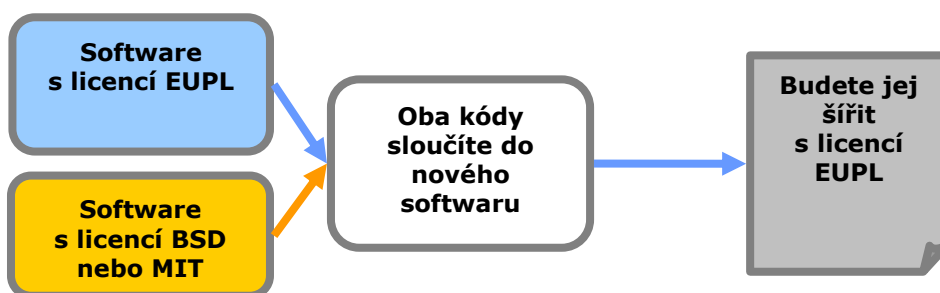
Uvědomte si také, že při sestavování softwarových řešení z různých komponent s otevřeným zdrojovým kódem je zřídka nutné slučovat nebo propojovat jejich kódy do jediného zdrojového kódu. Různé složky řešení obvykle zůstávají oddělené a pouze si vyměňují parametry, které pak zpracovávají. V takovém případě se na každou složku řešení může i nadále vztahovat její původní licence.

Nyní uvažme druhý případ, kdy jste sloučili dva jiné softwarové kódy, přičemž:

- na první z nich vám byla udělena licence EUPL;
- na druhý vám byla udělena „*permissivní*“ licence.

Softwarová licence se označuje jako „*permissivní*“, jestliže je další šíření původního kódu nebo výsledku sloučení tohoto kódu s jiným kódem možné s libovolnou licencí (stejnou nebo jinou licencí, včetně „*proprietární*“ licence, při jejímž použití si prodejce vyhrazuje veškerá autorská práva pro sebe). K známým příkladům permissivních licencí patří licence MIT a skupina licencí BSD.

Pokud se rozhodnete odvozené dílo dále šířit, budete je šířit v souladu s ustanoveními licence EUPL. To je povinnost vyplývající z článku 5 licence EUPL (ustanovení o nezměnitelnosti podmínek).

Obr. 3: Sloučení se zdrojovým kódem s permissivní licencí

kódu

V případě šíření odvozeného díla jste povinni upravený zdrojový kód sdělovat prostřednictvím volně přístupného úložiště (ve většině případů půjde o internetovou stránku nebo adresu FTP).

3.4 Co můžete očekávat od softwaru, na který se vztahuje licence EUPL?

Jako autor (původního díla) nebo přispěvatel, který vylepšil stávající dílo, na něž se vztahuje licence EUPL, můžete očekávat, že vaše autorská práva budou chráněna, protože licence EUPL od nabyvatelů licence vyžaduje, aby:

- respektovali autorská práva autora původního díla (a případných následných přispěvatelů), zejména veškeré zmínky o těchto právech.

Jako autor nebo přispěvatel, který vylepšil stávající dílo, na něž se vztahuje licence EUPL, můžete očekávat, že si vaše dílo nikdy nepřivlastní třetí strana (například že se nestane majetkem prodejce softwaru), protože licence EUPL od nabyvatelů licence vyžaduje, aby:

- v případě šíření kopií nebo odvozených děl použili licenci EUPL.²

Jako autor nebo přispěvatel, který vylepšil stávající dílo, na něž se vztahuje licence EUPL, můžete očekávat, že budete informováni o dalším šíření díla. Neexistuje žádná formální povinnost informovat autora původního díla (ani být informován, např. v případě vylepšení) a v tomto smyslu neexistují ani žádné „záruky“. Nicméně pokud jako autor nebo přispěvatel budete aktivní a zapojíte se do „komunity lidí pracujících s licencovaným softwarem“, budete se podílet na vývoji nebo se jednoduše účastnit fór souvisejících s licencovaným dílem (tj. budete působit ve vybraném vývojovém prostředí založeném na spolupráci), zůstanete ve hře a budete dostávat zpětnou vazbu. Tak budete mít zajištěno právo na přístup k upravenému kódu a právo těžit z provedených vylepšení pro své vlastní potřeby, protože z licence EUPL vyplývá, že:

Po dobu, kdy dílo šíříte, musíte poskytovat alespoň odkaz nebo adresu, která každému nabyvateli licence umožní uvedené úložiště otevřít a získat ke zdrojovému kódu přístup nebo si jej stáhnout.

- v případě šíření odvozeného díla má další šířitel povinnost sdělovat upravený zdrojový kód prostřednictvím volně přístupného úložiště.

Jako autor nebo přispěvatel, který vylepšil stávající dílo, na které se vztahuje licence EUPL, můžete očekávat, že bude respektováno vaše duševní vlastnictví (názvy, loga, ochranné známky pro výrobky a služby atd.), protože licence EUPL všem uživatelům (a dalším šířitelům) zakazuje jakékoli neoprávněné užití duševního vlastnictví předchozích autorů.

Konečně je třeba uvést, že jako uživatel softwaru s licenci EUPL máte záruku trvalé licence na příslušný kód, protože licenci EUPL není možné zrušit: I když se autor původního díla může rozhodnout, že další verze původního zdrojového kódu bude poskytovat za jiných licenčních podmínek, kód, na který vám byla udělena licence, získáváte bez časového omezení.

² S výjimkou slučitelných copyleftových licencí, které rovněž brání přivlastňování třetími stranami, jak je vysvětleno v oddíle 5.5.

3.5 Záruky, odpovědnost, rozhodné právo

Jakožto uživatel softwaru, na který se vztahuje licence EUPL, nezískáváte žádné záruky ohledně kvality softwaru a šířitel softwaru vylučuje veškerou odpovědnost za škody způsobené softwarem, a to v míře, kterou umožňuje rozhodné právo.

To znamená, že s výjimkou mimořádných případů (úmyslné pochybení nebo škody způsobené fyzickým osobám) nenese poskytovatel licence podle licenčních podmínek v žádném případě odpovědnost za jakékoli přímé nebo nepřímé škody, hmotnou nebo mravní újmu či jakékoli jiné škody. Tím se vylučuje uplatňování nároků v případě ztráty dat, ztráty dobré pověsti, přerušení práce, poruchy počítače, ztráty obchodních příležitostí atd.

Příklad:

Stáhl jsem si řešení „X-F/OSS“ (fiktivní název), na které se vztahuje licence EUPL, a uložil do něj své důležité soubory – údaje o všech zákaznících a korespondenci s nimi za více než tři roky. Můj server X-F/OSS najednou přestane fungovat a všechna data se ztratí. Nemám žádné zálohy nebo jen „zálohy ve formátu X-F/OSS“, které nelze přečíst a opakovaně hlásí chybu. V takovémto případě nemohu uplatňovat nárok na náhradu škody na základě odpovědnosti autora softwaru „X-F/OSS“.

Vyloučení odpovědnosti není nikdy absolutní: poskytovatel licence může nést odpovědnost podle zákonů o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku, pokud se takové zákony na dané dílo vztahují. Rozhodným právem je vnitrostátní právo konkrétního členského státu (státu Evropské unie, kde má poskytovatel licence bydliště nebo sídlo podnikání). Některé vnitrostátní právní řády jsou ve vztahu k odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku skutečně dosti přísné.

Licence EUPL (stejně jako žádná jiná licence, ať F/OSS nebo proprietární) proto neomezuje soud, pokud jde o stanovení „odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku“ na základě obecných zásad ochrany spotřebitele.

Licence EUPL sama počítá s případy, kdy by autor odpovědnost nesl. Jde o případy úmyslného pochybení (například když autor do softwaru začlení škodlivý počítačový virus)

a případy, kdy software způsobí přímou škodu osobám nebo na zboží (například když je software navigačním systémem konkrétně určeným pro letadla a způsobí havárii nebo software slouží k měření teploty pro sterilizaci lékařských nástrojů a chybným výpočtem způsobí jejich znečištění nebo software reguluje ovzduší na nějakém místě a způsobí otravu). To jsou však krajní případy, kdy mohou software zkontrolovat příslušné certifikační subjekty a provést jeho certifikaci pro navrhované použití. Za všech ostatních okolností by licence EUPL měla autora chránit před nároky, které vyplývají z nepřímých škod, jako jsou ztráty dat, času, dobré pověsti, obchodních příležitostí atd.

Navíc software šířený s licencí EUPL obsahuje výslovnou záruku, že autorská práva k tomuto softwaru patří poskytovateli licence, tj. že poskytovatel licence má právo software šířit a předat vám jej s licencí EUPL. Tato záruka je důležitá pro poskytovatele i nabyvatele licence. Poskytovatelům licence (pokud jsou autory původního díla) připomíná, že se před poskytnutím licence na software musí ujistit, zda vlastní autorská práva. Pozdějším přispěvatelům, kteří software dále šíří, připomíná, že musí vlastnit autorská práva ke všem úpravám, které provedli. Nabyvatelům licence (konečným uživatelům) poskytuje lepší záruku ochrany před rizikem nároků vyplývajících z porušení autorských práv, a dokonce i patentových práv. Mohou si totiž zkontrolovat, která část softwarového kódu je sporná, a vyžádat si od autora vysvětlení.

Vyloučení záruk a odpovědnosti je vlastně společné všem softwarovým licencím (licencím F/OSS i proprietárním licencím). Toto vyloučení je však v případě aplikací s otevřeným zdrojovým kódem opodstatněnější, protože tyto aplikace se neprodávají, ale předávají a jedná se o stále se vyvíjející díla, která mohou četní přispěvatelé průběžně zdokonalovat.

Konečně je třeba uvést, že pokud vyžadujete záruku podpory nebo jakoukoli dohodu o úrovni služeb (SLA) vymezující kvalitu, četnost, dobu odezvy a cenu konkrétních poskytovaných služeb, můžete uzavřít smlouvy o poskytování služeb nebo jiné dohody s organizacemi nebo společnostmi, které podporují vámi používaný software s licencí EUPL a které vám – pravděpodobně za poplatek – mohou poskytnout

záruky a krytí odpovědnosti.

3.6 Další vývoj a použití s jiným softwarem

Software, na který se vztahuje licence EUPL, můžete bez omezení používat s libovolným jiným softwarem. Pokud však chcete software s licencí EUPL, který jste obdrželi, včetně případných vylepšení, která jste provedli, dále šířit, musíte při tom použít licenci EUPL nebo některou ze slučitelných licencí.

3.7 Lze upravovat licenci EUPL?

Jiná otázka je, zda může uživatel upravovat samotnou licenci. Může například vytvořit odvozenou licenci? Odpověď je jednoznačně záporná: licence EUPL je úřední dokument schválený Evropskou komisí po letech konzultací a příprav. Nesmíte ji tedy měnit ani vytvořit vlastní „odvozenou licenci EUPL“ a označovat ji jako „EUPL“, „EUPL v. 2“, „EUPL plus“ a podobně.

Licence EUPL je chráněna autorskými právy (© Evropské společenství 2007) a sama není „licencovaným dílem“, které by bylo možné volně upravovat. Podle článku 5 (ustanovení o nezměnitelnosti podmínek) je použití licence EUPL povoleno pouze pro šíření a/nebo sdělování děl „podle podmínek této licence“ (to znamená beze změny jejích ustanovení).

Licenci je samozřejmě možné doplnit jinou dohodou týkající se služeb, např. integrace,

Chcete-li změnou softwaru s licencí EUPL nebo jeho zkombinováním s jiným softwarem vytvořit nový („odvozený“) software, musíte se řídit podmínkami licence EUPL pro vývoj a integraci softwaru (viz kapitola 4).

implementace, podpory, rozšířené záruky, údržby apod. Jak je ovšem uvedeno v článku 5, dodatečné podmínky by neměly měnit ani omezovat podmínky licence EUPL.

Pokud licence EUPL nevyhovuje vašim potřebám, můžete si na seznamu licencí s certifikací OSI ověřit, zda by vašim potřebám nebo potřebám vaší komunity vývojářů nevyhovovala lépe jiná široce používaná licence. Můžete si také vytvořit vlastní licenci, nezapomínejte však, že takový úkol by měl být vyhrazen odborníkům. V tomto případě sice můžete čerpat inspiraci z některých myšlenek, na nichž je licence EUPL založena, ale žádná část vaší nové původní licence by neměla umožňovat záměnu s licencí EUPL, zejména reprodukcí jejího názvu, přiznáním autorských práv Evropskému společenství, formální strukturou ani zněním.

4. Vydání vlastního softwaru s licenci EUPL

Cílem licence EUPL je usnadnit šíření softwaru, který vlastníte, podle zásad F/OSS.

4.1 Nezbytné předpoklady

Stejně jako ve všech ostatních případech vydávání softwaru je nejdůležitějším předpokladem pro vydání softwaru s licenci EUPL jistota, že k danému softwaru vlastníte práva.

Musíte znát podmínky, za jakých budete software vydávat, a proto byste se měli seznámit s licenci EUPL.

EUPL je licence typu F/OSS. Licence EUPL sama obsahuje všechny licenční podmínky, které budete používat. Chcete-li však v maximální míře využít výhod vydání softwaru s licenci EUPL, bude užitečné, když se seznámíte s koncepcí F/OSS. Zejména je vhodné porozumět zásadám F/OSS, jimiž se řídí budování komunit.

4.2 Kontrola vlastnictví a práv duševního vlastnictví k vlastnímu softwaru

Pokud byl software, který chcete vydat, vytvořen v celém rozsahu vámi (nebo vaší organizací, tj. právním subjektem, který bude software vydávat), vlastníte k tomuto softwaru autorská práva. Ve všech ostatních případech musíte zkontrolovat, kdo software vytvořil a za jakých podmínek jste oprávněni jej používat a šířit.

Jestliže pro vás software vytvořili smluvní dodavatelé, můžete mít právo dále jej používat a šířit, nebo jej dokonce můžete vlastnit. Závisí to na podmínkách smlouvy, na jejímž základě byl pro vás software vytvořen. Tuto smlouvu byste proto měli vyhledat a zkontrolovat její ustanovení týkající se práv duševního vlastnictví. Máte-li například smlouvu se společností X („smluvním dodavatelem“), ověřte si, zda tato smlouva obsahuje toto nebo podobné ustanovení:

„Vlastnictví výsledků – duševní a průmyslové vlastnictví

Veškeré výsledky a práva k nim, včetně autorských práv a dalších práv duševního nebo průmyslového vlastnictví, získané při plnění této smlouvy vlastní výlučně < ZADAVATEL >, který je může podle svého volného uvážení používat, zveřejňovat, postupovat nebo převádět bez zeměpisných nebo jiných omezení.“

V případě nově uzavíraných smluv se doporučuje smluvního dodavatele upozornit na váš záměr šířit dílo s licenci EUPL. Vývojáři totiž v současnosti používají stále více komponent s otevřeným zdrojovým kódem, či dokonce těch, které mají status volného díla („Public Domain“), a měli by tedy zkontrolovat, zda jsou licence těchto komponent natolik permissivní, aby vám umožnily šířit váš software s licenci EUPL. Z tohoto důvodu se doporučuje doplnit výše uvedené ustanovení tímto:

„Jestliže práva průmyslového nebo duševního vlastnictví existují před uzavřením smlouvy (například v případě, že dodavatel do dodávaného díla začlení softwarové komponenty s otevřeným zdrojovým kódem), provede dodavatel příslušnou kontrolu a zajistí, aby bylo možné celé dodávané dílo převádět, šířit a sdělovat prostřednictvím veřejné licence Evropské unie (EUPL). Výjimky z uvedeného požadavku jsou možné pouze s předchozím souhlasem <ZADAVATELE>.“

4.3 Použití zásad F/OSS (budování komunity)

Software samozřejmě můžete vydat s licencí EUPL prostě jen proto, abyste ostatním usnadnili jeho používání. V takovém případě možná nebudete mít zájem o růst podpůrné komunity „dobrovolných vývojářů“ mimo svou vlastní organizaci. Pokud však chcete co nejvíce využít výhod, jež v oblasti softwaru s otevřeným zdrojovým kódem nabízí komunita, tj. možnosti,

že vám s podporou a dalším vývojem softwaru budou pomáhat jiné organizace a jednotlivci, měli byste se seznámit se společenstvím uživatelů a vývojářů, kteří s vámi budou na dalším vývoji vašeho softwaru pravděpodobně spolupracovat. V této souvislosti je vhodné si přečíst dokument IDABC „*Guideline for Public Administrations on Partnering with Open Source Communities*“ („Pokyny pro orgány veřejné správy k partnerství s komunitami vyvíjejícími software s otevřeným zdrojovým kódem“).³

4.4 Proč je licence důležitá?

Jak je vysvětleno výše, software je chráněn autorskými právy. Bez licence jsou veškeré změny, vylepšení či lokalizace (překlady) zakázány. Autorské právo totiž dává majiteli díla určitá práva k tomuto dílu a ostatním zakazuje toto dílo používat jako své vlastní.

Takové povolení uděluje majitel (poskytovatel licence) jiné straně (nabyvateli licence) prostřednictvím licence, například licence EUPL.

EUPL je licence typu F/OSS a jako taková chrání práva autora původního díla a současně dává následným uživatelům a autorům svobodu software používat, jako by šlo o jejich vlastní dílo.

Právo opětovně využívat starší díla je důležitým „usnadňujícím faktorem“ moderního programování, při němž se do jednoho celku propojuje nebo sestavuje několik softwarových komponent. Proto je důležité ujistit se, že pro všechny komponenty existují odpovídající licence a že pokud jsou komponenty dodávány s různými licencemi a výsledné dílo je třeba dále veřejně šířit, jsou tyto licence vzájemně slučitelné.

³ Zveřejněný na internetové stránce IDABC:
<http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=19295>

4.5 Rozhodnutí zveřejnit software s licencí F/OSS

Čtete-li tyto pokyny, pravděpodobně již víte, že sdílení softwaru je jedním z neúčinnějších způsobů, jak rozšířit jeho používání, zvýšit jeho kvalitu (protože ostatní vývojáři mají možnost kontrolovat, vylepšovat nebo rozšiřovat jeho funkce) a uspořít náklady tím, že se nemusí vynalézat již vynalezené. Takovéto sdílení, které orgánům veřejné správy jednomyslně doporučili evropská ministři odpovědní za politiku v oblasti elektronické správy, se přitom nejlépe realizuje prostřednictvím licence F/OSS. Přestože existuje i mnoho jiných pokynů k používání softwaru s otevřeným zdrojovým kódem ve veřejném

sektoru, máte-li k dispozici tyto pokyny a znění licence EUPL, nemusíte si dělat starosti s tím, zda rozumíte všem otázkám, které se týkají tohoto druhu softwaru obecně.

Licence EUPL byla navržena konkrétně s cílem usnadnit opětovné využívání softwaru veřejného sektoru, chránit investice uskutečněné pomocí peněz daňových poplatníků a vyjasnit některé otázky, které se vás mohou týkat jakožto uživatele softwaru.

4.6 Rozhodnutí zvolit licenci EUPL

Licenci pro šíření softwaru je třeba vybrat ve velmi rané fázi, protože vymezuje práva přispívajících vývojářů a protože počáteční volbu je obtížné později změnit.

Pokud chce poskytovatel licence zabránit jakémukoli výlučnému „přivlastnění“ svého softwaru třetí stranou (což je obvykle postoj orgánů veřejné správy), volba licence EUPL se doporučuje z několika důvodů:

- Jde o první případ, kdy veřejný orgán velikosti Evropské komise oficiálně vypracoval a schválil licenci F/OSS pro vydávání svého softwaru.
- Vzhledem k zásadě jazykové rozmanitosti,

kteou uznává Listina základních práv Evropské unie, je licence EUPL právně platná ve všech úředních jazycích Evropské unie.

- Licence EUPL zohledňuje specifčnost a rozmanitost práva členských států a práva Společenství (autorskoprávní terminologie, informace, záruka, odpovědnost, rozhodné právo a soudní příslušnost).
- Licence EUPL řeší otázky návazné slučitelnosti s nejdůležitějšími jinými licencemi (včetně té nejpoužívanější, tj. GPLv.2).

4.7 O licenci se musíte zmínit ve zdrojovém kódu

Zvolenou licenci je nutné uvést tam, kde se software poskytuje (např. na internetové stránce softwaru). Na takovém místě není třeba uvádět samotné znění licence. Jednotné odkazování je lepší zajistit uvedením názvu licence a odkazu na její původní znění.

Tímto způsobem se veřejnost dozví, jaká licence se bude na vydávaný software vztahovat, ale pro právní účely to nepostačuje. Ty vyžadují, aby na licenci odkazoval nebo ji obsahoval sám

softwarový kód. Standardně se to dělá tak, že se celé znění licence umístí do souboru nazvaného „COPYING“ (nebo „LICENCE“) a následně se na začátek každého zdrojového souboru vloží stručné upozornění s uvedením autorských práv, data, držitele a licence a s informací o tom, kde je k dispozici celé znění licence.

Příklad „stručného upozornění“ pro software šířený s licencí EUPL:


```

/*
* Copyright VAŠE ORGANIZACE 20074
*
* Na toto dílo se vztahuje licence EUPL verze 1.1 nebo -
  jakmile budou schváleny Evropskou komisí - následné
  verze EUPL (dále jen „licence“).
* Toto dílo smíte používat pouze v souladu
  s licencí.
* Kopii licence najdete na adrese:
*
* http://ec.europa.eu/idabc/eupl5
*
* Pokud to nevyžaduje rozhodné právo nebo není
  písemně dohodnuto jinak, je software šířený s touto
  licencí šířen „TAK, JAK JE“, tedy
* BEZ JAKÝCHKOLI ZÁRUK A PODMÍNEK, ať
  výslovných nebo implicitních.
* Ustanovení upravující povolení a omezení v rámci licence
  najdete v konkrétním jazykovém znění licence.
*/

```

Ve výše uvedeném příkladě autor původního díla akceptuje pozdější verze licence EUPL, které Evropská komise případně zveřejní. Šíření díla „s licencí EUPL“ bez uvedení čísla verze by mělo stejný účinek, ale méně jasný.

Pokud chce autor původního díla naopak akceptovat pouze konkrétní verzi licence EUPL (a ponechat si volbu, zda nové verze později přijme, nebo nepřijme), měl by licenci udělit takto:

```

* Na toto dílo se vztahuje licence EUPL, pouze verze 1.1
  (dále jen „licence“).

```

Jestliže se licence udělí tímto způsobem, nebudou se na dílo ani odvozená díla vztahovat bez souhlasu autora původního díla žádné pozdější verze licence EUPL. Výraz „pouze“ se doporučuje proto, že licenční podmínky jsou díky němu jasnější.

⁴ Uveďte roky zveřejnění první a poslední úpravy, např. „2005, 2007“.

⁵ Zejména v případě licence EUPL, která je úředně platná ve všech jazycích Evropské unie, je třeba tuto stránku kontrolovat (a pro případ neočekávané změny URL byste kopii licence měli pokud možno umístit na svou internetovou stránku a sdělovat ji při stahování programu).

4.8 Osvědčené postupy „uzavírání“ smluv podle licence EUPL

Mezi majitelem projektu, na který se vztahuje licence EUPL (vedoucím projektu nebo podnikatelem), a všemi ostatními zúčastněnými subjekty (kteří mají uplatňovat podmínky licence EUPL) je třeba postupovat takto:

- Přímě informovat, že se na software (nebo konkrétní komponenty) vztahuje licence EUPL. To by se mělo provést na internetové stránce projektu, a to na té „nejvyšší“ stránce, která na projekt odkazuje nebo jej popisuje. Umístěte tam například viditelně větu: „Na toto dílo se vztahuje licence EUPL.“
- Výše uvedenou zkratku EUPL opatřete hypertextovým odkazem na internetovou adresu (URL), kde je možné si přečíst a stáhnout znění licence v různých jazycích: <http://ec.europa.eu/idabc/eupl>
- Do aplikace, která řídí komunikaci softwaru s uživatelem nebo stahování, začleňte kopii licence EUPL a zvláštní zaškrtačací políčko. Návštěvníkům stránky přitom umožníte stažení šířeného softwaru z určitého úložiště. Aplikace by měla

zobrazit sdělení „Pozorně si přečtěte níže uvedené podmínky licence EUPL“ a následně vyžadovat zaškrtnutí políčka „Souhlasím“ (I agree) pod spodním okrajem okna, které obsahuje celé znění licence. Stahování by mělo pokračovat, pouze pokud bylo políčko zaškrtnuto.

Za tímto účelem je na internetové stránce www.osor.eu licence EUPL k dispozici ve formátu TXT.

- U softwaru, který je šířen na fyzických nosičích (klíči USB, discích CD-ROM či DVD-ROM), se stále doporučuje zahrnout samotnou kopii licence EUPL: verzi ve formátu TXT byste měli přepokopírovat do souboru nazvaného „Licence“.

Kromě toho můžete (volitelně) zařadit odkaz na příslušné internetové stránky IDABC, kde jsou k dispozici další vysvětlení a studie týkající se licence EUPL:

<http://ec.europa.eu/idabc/en/document/5425>.

4.9 Není třeba evidovat souhlas nabyvatele licence

Licence platí, i když si nevedete evidenci uživatelů, kteří vyslovili souhlas s licenčními podmínkami. To vyplývá z toho, jak autorské právo funguje ve vztahu k vašemu softwaru.

Licence bude mít právní účinek, jakmile software (v jehož softwarovém kódu je uvedeno, že se na něj vztahují podmínky licence EUPL) začne být používán. Používání přitom bude představovat prostý fakt využití kteréhokoli práva uděleného licenci, například instalace softwaru v různých odděleních vaší organizace, u zákazníků (pokud jste obchodní organizací) nebo na počítače klientů (jste-li veřejnou organizací) nebo na stránky, které jej sdělují prostřednictvím internetu, případně vytvoření či šíření kopií nebo odvozeného díla.

Zaznamenávání kontaktních informací osob, které si váš software stáhnou, však pro vás může být užitečné. Ve snaze „znát své uživatele“ řada úložišť softwaru od návštěvníků žádá, aby se zaregistrovali pomocí „identifikačního údaje“ (jména), a požaduje i některé další informace (adresu, telefonní číslo apod.), včetně jedinečné e-mailové adresy, na kterou je jim zasláno heslo. V kombinaci s registrací IP adresy tak před každým stahováním můžete získat celkově relevantní informace. Spolehlivost takovéto „autentizace“ však závisí na vložených údajích a dobré vůli druhé strany.

Přestože je užitečné znát své uživatele, uvedené shromažďování informací není podmínkou vzniku práv a závazků podle licence EUPL.

4.10 Úložiště, kde má být k dispozici zdrojový kód

Svůj software můžete samozřejmě zveřejnit na své internetové stránce. Ideálně by však měl být zdrojový kód vašeho softwaru zveřejněn v úložišti, které nabízí snadné způsoby používání a vývoje softwaru s otevřeným zdrojovým kódem. Tím se též sníží nároky na kapacitu pásma vaší vlastní internetové stránky.

4.11 Jak a kde oznámit své rozhodnutí?

Pokud svůj software vydáte, chcete, aby jej ostatní lidé používali. To se ovšem nestane, když se případní zájemci o váš software nedozvědí.

Proto byste měli o svém softwaru a o jeho vydání s licenci EUPL zpracovat informační materiál a rozšířit jej v komunitách uživatelů, kteří o tento software mohou mít zájem. Postupovat můžete například takto:

Uvědomte si také, že zveřejněním ve specializovaném umístění (*forge*) či úložišti softwaru s otevřeným kódem se nezmenšuje vaše kontrola nad vývojem a úpravami vaší oficiální verze softwaru.

- Napište jednostránkové oznámení popisující funkce vašeho softwaru a cílovou skupinu uživatelů a zmiňte se o tom, že se vydává s licenci F/OSS (konkrétně EUPL).
- Rozšířte toto oznámení v zájmových komunitách. Ty mohou v případě softwaru evropského veřejného sektoru zahrnovat například internetové stránky IDABC Open Source Observatory and Repository (www.OSOR.eu), stránky ePractice.eu nebo stránky vašeho správního orgánu atd.
- Zveřejněte software v úložišti, které vaše zájmová komunita obvykle navštěvuje.

5. Vývoj nebo integrace softwaru s licenci EUPL

5.1 Zásady vývoje softwaru F/OSS

S licenci EUPL můžete vydat jakýkoli software, který vlastníte (který jste vyvinuli vy, vaši zaměstnanci, případně vaši smluvní dodavatelé).

Nicméně navrhujete-li software již od začátku se záměrem vydat jej s licenci EUPL, nejvíce výhod vám přinese použití zásad vývoje softwaru F/OSS. Jedná se o tyto zásady:

- použití modulární struktury, kdy spolu jednotlivé komponenty komunikují, aniž by došlo k promíchání všech softwarových kódů;
- práce s prostředím založeným na spolupráci (poskytnutí systému řízení verzí a dalších nástrojů pro práci na dálku a řízení komunity vývojářů);
- standardizovaná dokumentace k aplikaci a všem modulům;

5.2 Jak vám licence EUPL umožňuje integrovat a kombinovat software

Stejně jako jiné licence F/OSS je i EUPL navržena tak, aby zajišťovala, že software bude možné rozšiřovat, upravovat a opětovně využívat v kombinaci s jiným softwarem.

Dost často se stává, že se softwarové řešení rozšíří tím, že se do zdrojového kódu vašeho díla integruje nějaký stávající softwarový kód, nebo tím, že se vaše dílo úzce zkombinuje se stávajícími softwarovými komponentami, které jste obdrželi s jejich vlastními licencemi. V těchto případech integrací či kombinací vznikne takzvané „odvozené dílo“. Možnost odvozené dílo šířit je pak podmíněna slučitelností licencí všech komponent.

Licence EUPL se prostřednictvím svého jedinečného ustanovení o slučitelnosti snaží

- pevné vedení a řízení projektu, slučitelné s přístupem, který je otevřený vnější účasti a vítá myšlenky druhých. Přitom je třeba zachovat si kontrolu nad projektem a určovat směr;
- efektivní komunitní rozhraní (schopnost kvalitně komunikovat).

Podrobnější informace o tom, jak spolupracovat s komunitami vyvíjejícími otevřený software a uplatňovat zásady vývoje softwaru F/OSS, najdete v dokumentu *IDABC Guideline for Public Administrations on Partnering with Open Source Communities* („Pokyny pro orgány veřejné správy k partnerství s komunitami vyvíjejícími software s otevřeným zdrojovým kódem“), který je k dispozici na adrese:

<http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=19295>

vytváření a šíření odvozených děl usnadnit. Dosahuje toho těmito způsoby:

- Zajišťuje, aby měli všichni příjemci softwaru přístup ke zdrojovému kódu, a tudíž mohli studovat, jak software funguje.
- Zajišťuje, aby měli všichni příjemci softwaru právo provádět změny. To jim umožňuje software upravovat, rozšiřovat či opětovně využívat.
- Zajišťuje, aby odvozená díla byla povinně šířena se stejnou nebo slučitelnou licencí. Díky tomu je i výsledný software vždy možné studovat, upravovat a dále rozšiřovat.

5.3 Proč je integrace užitečná a proč ji licence mohou omezovat

Organizace, a zvláště orgány veřejné správy, vydávají miliardy eur na vývoj softwaru, který mnohdy bývá duplicitní. Opětovným využitím tohoto softwaru lze ušetřit mnoho peněz, času a úsilí a také umožnit sdílení zdrojů a výsledků v organizacích a mezi organizacemi, místo aby se neustále vynalézalo již vynalezené. Jednou z výhod licencí F/OSS, například EUPL, je právě možnost integrace a opětovného využití softwaru.

Všechny proprietární licence integraci

5.4 Specifické otázky licence EUPL

EUPL zatím nepatří mezi široce používané licence. Proto může být obtížné najít stávající komponenty s licencí EUPL, které byste mohli zkombinovat se svým softwarem, na nějž se licence EUPL vztahuje.

Se softwarem, na nějž se vztahuje licence EUPL, lze ovšem kombinovat software s několika různými licencemi F/OSS. To platí pro všechny komponenty, na které se vztahují licence, jež neukládají omezení pro další udělování licencí (všechny „permisivní licence“, například MIT

5.5 Slučitelnost s jinými licencemi

Řada licencí F/OSS umožňuje, aby byly upravené verze původního softwaru šířeny s jinou licencí, včetně licence EUPL. Takový software lze pak kombinovat se softwarem, na nějž se vztahuje licence EUPL, a výsledné dílo šířit s licencí EUPL.

Některé často využívané licence však vyžadují, aby byla upravená díla šířena se stejnou licencí. To obvykle vyžaduje i licence EUPL.

Pokud však software, který je předmětem licence EUPL, v podstatné míře zkombinujete se softwarem šířeným se „slučitelnou licencí“, EUPL umožňuje šířit výsledný software s touto slučitelnou licencí místo licence EUPL.

Podle aktuální definice v licenci EUPL jsou slučitelnými tyto licence:

a opětovné využívání omezují, protože zdrojový kód v jejich případě není automaticky k dispozici.

Některé licence F/OSS integraci omezují tím, že vyžadují použití stejné licence i pro upravená díla. Naproti tomu licence EUPL umožňuje integraci se softwarem šířeným prostřednictvím několika běžně používaných licencí F/OSS (viz oddíl 5.5).

nebo BSD). Díky ustanovení o slučitelnosti (viz oddíl 5.5) je s licencí EUPL možné kombinovat dokonce i software šířený s běžnými licencemi, které určitá omezení pro další vývoj softwaru ukládají.

Připomínáme, že EUPL je licence podporovaná evropským veřejným sektorem. To by mělo zajistit, že v blízké budoucnosti bude s touto licencí k dispozici značné množství softwaru veřejného sektoru.

- GNU General Public Licence (GNU GPLv2)
- Open Software Licence (OSL) v. 2.1, v. 3.0
- Common Public Licence v. 1.0
- Eclipse Public Licence v. 1.0
- CeCILL v. 2.0

Tento seznam nebude zkrácen (v každém případě licence na sloučené nebo zkombinované dílo platně udělená v rámci slučitelné licence nemůže být zrušena), ale může být rozšířen (např. o případné pozdější verze uvedených licencí).

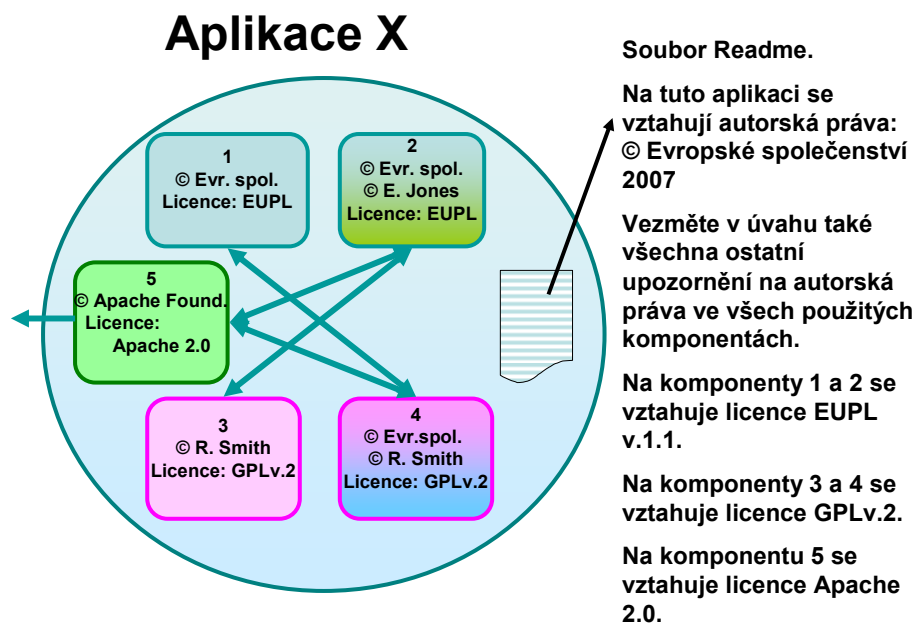
5.6 Kombinování děl s různými licencemi

Různé softwarové komponenty, které jsou šířeny s různými licencemi F/OSS (včetně licence EUPL), je možné využít ve stejném řešení a společně je používat nebo šířit (tj. ve stejném softwarovém balíčku či na stejném disku CD-ROM). U tohoto druhu integrace, kdy jsou funkce založeny na vzájemné komunikaci různých komponent, nedochází ke sloučení zdrojových kódů. Každý software je tudíž používán a šířen podle podmínek své vlastní licence a nevznikají žádné problémy se slučitelností licencí. Pokud naopak kombinace softwaru zahrnuje úpravy nebo slučování zdrojových kódů, vzniká „odvozené dílo“. Plánuje-li se šíření takového díla, je v tomto případě nutné otázku slučitelnosti licencí

analyzovat.

Kromě toho také můžete vyvinout software pomocí proprietárního rámce (např. Microsoft.Net nebo Biztalk) a vydat jej s licencí EUPL, a to ze stejného důvodu, z jakého existují tisíce programů s otevřeným zdrojovým kódem určených ke spuštění na proprietární platformě (např. Microsoft Windows). V takovém případě můžete s licencí EUPL vydat konkrétní kód, který jste vytvořili, ale veškeré potřebné proprietární knihovny či vývojová prostředí musíte používat, nakupovat u prodejce a šířit v souladu s jejich vlastními licenčními podmínkami.

Praktický příklad:

Obr. 4: Integrace různých komponent

Dejme tomu, že (například) Evropská komise (místo níž si můžete dosadit vlastní organizaci) šíří „aplikaci X“, která má modulární strukturu a zahrnuje 5 komponent. Tyto komponenty nejsou sloučeny do jediného souboru se zdrojovým kódem, ale komunikují spolu (vyměňují si data nebo parametry).

Komponentu 1 vytvořila Evropská komise (tj. byla celá vytvořena jejími zaměstnanci nebo smluvními dodavateli). Proto může být označena takto:

© Evropské společenství

Na toto dílo se vztahuje licence EUPL.

Komponentu 2 sice vytvořila Evropská komise, avšak její zaměstnanci či smluvní dodavatelé ji nevytvořili v celém rozsahu, nýbrž přizpůsobili a rozšířili stávající software, na který se vztahuje permissivní licence BSD. Majitelem autorských práv komponenty s licencí BSD je E. Jones. Upravená komponenta může být tudíž označena takto:

© Evropské společenství

© E. Jones (zachování původních značek autorských práv, pokud se reprodukuje původní kód)

Na toto dílo se vztahuje licence EUPL.

Komponenta 3 nebyla nijak upravena. Vytvořil ji R. Smith a vztahuje se na ni licence GPLv.2.

5.7 Účinek ustanovení o slučitelnosti v licenci EUPL na licenční podmínky jiných děl

Bylo by možné licenci EUPL použít jako „most“ pro změnu licenčních podmínek jiného díla, například pro přechod z licence GPLv.2 na licenci OSL, Eclipse, CeCILL nebo Common Public Licence?

Na tom se také nic nezmění:

© R. Smith

Na toto dílo se vztahuje licence GPLv.2.

Na **komponentu 4** byla udělena licence GPLv.2. Z technických důvodů nebylo možné či vhodné vyhnout se sloučení kódu vytvořeného Evropskou komisí, na nějž se vztahuje licence EUPL, s původním zdrojovým kódem, jehož autorem je R. Smith. Jelikož licence EUPL považuje licenci GPLv.2 za slučitelnou, bude komponenta označena takto:

© R. Smith

© Evropské společenství (tam, kde je začleněn/sloučen kód s licencí EUPL)

Na toto dílo se vztahuje licence GPLv.2.

S **komponentou 5** se to má stejně jako s komponentou 3: nebyla upravena a zůstane označena takto:

© The Apache Foundation

Na toto dílo se vztahuje licence Apache v. 2.

Aplikace bude poskytována se souborem Readme, který bude vysvětlovat příslušnou dokumentaci (nebo na ni odkazovat) a informovat o platných licencích.

Nikoliv, ledaže by to již povolovala ustanovení licence k tomuto jinému dílu. V případě sloučení softwaru s licencí EUPL s jiným softwarem, na který se vztahuje slučitelná copyleftová licence, bude beze změn použita tato jiná licence.

6. Nové verze licence EUPL

Stejně jako u mnoha referenčních smluvních textů bude i znění licence EUPL nevyhnutelně nutné přizpůsobovat podle potřeby vývoji praxe, technologie, závazných předpisů nebo terminologie, zejména proto, že existuje v tolika jazykových verzích.

Podle článku 13 licence EUPL může Evropská komise zveřejnit nové verze licence EUPL, a to „v požadované a přiměřené míře“ a „aniž by omezila rozsah práv udělených licencí“. To znamená, že:

Evropská komise může licenci aktualizovat s cílem vyřešit nové právní či technologické problémy, které by jinak bránily tomu, aby licence plnila svůj účel.

Žádná nová verze nezmění základní vlastnosti licence, jako jsou svobody, které vám uděluje, vyloučení odpovědnosti nebo její reciproční („copyleftový“) charakter, což znamená, že nebude povoleno výlučné přivlastnění licencovaného díla.

Klíčovým slovem v tomto odstavci je slovo **přiměřený**. Evropská komise skutečně může licenci aktualizovat, například v reakci na nové nebo dříve neznámé právní problémy, které by jinak bránily tomu, aby licence plnila svůj účel. Veškeré takové změny však musí být přiměřené, což znamená, že nemohou měnit základní vlastnosti licence, jako jsou svobody, které vám uděluje, vyloučení odpovědnosti nebo její reciproční („copyleftový“) charakter.

Každá nová verze licence bude zveřejněna s jedinečným číslem verze.

Je důležité poznamenat, že na již licencovaný software se nové verze vztahují v případě, že licence byla udělena bez konkrétního čísla verze nebo s výslovným ustanovením, že pro ni budou platit pozdější verze. Vzhledem k předchozímu znění článku 13 v licenci EUPL v. 1.0 („Nová verze licence se pro vás stává závaznou, jakmile se dozvíte o jejím zveřejnění“) to platí také pro software, na který byla formálně udělena licence „EUPL v.1.0“. U dalších verzí se pravidlo mění: jestliže autor původního díla formálně udělí licenci „EUPL v.1.1“, bude platit tato konkrétní verze (dokud se autor původního díla případně nerozhodne pro přechod na novou verzi).

Článek 13 rovněž stanoví: „Všechny jazykové verze této licence schválené Evropskou komisí mají stejnou platnost. Strany mohou využít jazykové verze dle svého výběru.“

Toto ustanovení (které v současnosti nemá na světě obdoby) chrání jak poskytovatele licence, tak příjemce (nabyvatele licence).

Nové jazykové verze, které vzniknou například v případě rozšíření Evropské unie o další jeden nebo více nových členských států, získají stejnou platnost, až je schválí a zveřejní Evropská komise. Komise může rovněž opravovat formální chyby, například s cílem zajistit rovnocennost všech jazykových verzí licence. V takových případech se číslo verze měnit nebude.

Konečně je třeba zmínit, že Evropská komise může kdykoli rozhodnout o rozšíření seznamu slučitelných licencí, který je uveden v dodatku k licenci EUPL.

7. Závěry

Každý den na světě 1,5 milionu lidí (vývojářů) spolupracuje na více než 200 000 projektech svobodného softwaru / softwaru s otevřeným zdrojovým kódem (F/OSS), a vytváří tak programy, které používá více než miliarda uživatelů.

I manažeři známých obchodních společností jako IBM, Microsoft, SUN, Bull či Oracle dávají určitý software k dispozici prostřednictvím licencí F/OSS a staví na něm část své obchodní a marketingové strategie. Dokonce společnosti, které se zabývají výlučně prodejem softwaru, šíří některé materiály formou F/OSS, a využívají tak příležitost k rozšíření základny svých uživatelů a vývojářů.

Orgány veřejné správy, které vytvářejí značné množství softwaru pro elektronickou správu (e-Government), zatím zůstávají pozadu v jeho šíření, které by jiným správním orgánům, případně i z jiných států, umožnilo software opětovně využívat, zdokonalovat a přizpůsobovat svým potřebám, místo aby jej musely od základu vyvíjet.

Licenci EUPL je třeba chápat jako nástroj, který má takovou optimalizaci a sdílení zdrojů usnadnit. Tato licence by měla zvýšit povědomí o příležitostech, které nabízí šíření softwaru prostřednictvím licencí F/OSS, a motivovat všechny zúčastněné subjekty, aby se řídily příkladem Evropské komise, která svůj software vydává s licencí EUPL.

<http://ec.europa.eu/idabc/eupl>

<http://www.osor.eu/eupl>